

Raadsvoorstel

Raadsvergadering: 8 september 2026

Kenmerk: ADV201004116

Zaaknr: Z/STH25/054028

Datum voorstel:

Portefeuillehouder: Wethouder J.C. Bos

Onderwerp: Herijking en voortzetting Ontwikkelfonds Staphorst 2026-2027

Voorstel

1. Een incidenteel budget van € 100.000 beschikbaar stellen voor het ondersteunen van inwonersinitiatieven die voortkomen uit de Staphorster samenleving en te verwerken in de 13^e begrotingswijziging 2026.
2. De aanvulling van het ontwikkelfonds ten laste te brengen van de reserve zonder bestemming.
3. Het beschikbare budget te hanteren als subsidieplafond totdat de evaluatie van het Ontwikkelfonds is afgerond en de gemeenteraad een besluit heeft genomen over de toekomst van het fonds.

Inleiding

In mei 2024 stelde de gemeenteraad de inwonersparticipatienota We doen het samen vast. Vanuit deze nota is het Ontwikkelfonds Staphorst ontstaan, met als doel inwonersinitiatieven te stimuleren die bijdragen aan leefbaarheid, sociale vitaliteit, sociale infrastructuur en het sociaal domein.

Voor de uitvoering stelde de gemeenteraad voor 2025 een incidenteel budget van € 200.000 beschikbaar. Sinds de start van het fonds zijn diverse initiatieven ondersteund op het gebied van cultuur, erfgoed, natuur, sport en ontmoeting. Daarmee biedt het fonds inwoners, verenigingen en maatschappelijke organisaties de mogelijkheid om initiatieven te realiseren die bijdragen aan de leefbaarheid en sociale samenhang binnen de gemeente.

Het coalitieakkoord onderstreept het belang van een actieve samenleving waarin inwoners ruimte krijgen om zelf initiatieven te ontwikkelen en verantwoordelijkheid te nemen voor hun leefomgeving. Het Ontwikkelfonds sluit aan bij deze ambitie. Tegelijkertijd staat de gemeente voor financiële uitdagingen en zijn in het coalitieakkoord taakstellingen opgenomen op subsidies en personeelslasten. Dit vraagt om een zorgvuldige afweging tussen het blijven ondersteunen van inwonersinitiatieven en het verantwoord omgaan met gemeentelijke middelen.

Om die reden wordt voorgesteld het Ontwikkelfonds voort te zetten met een incidenteel budget van € 100.000. Hiermee blijft ondersteuning van inwonersinitiatieven mogelijk, terwijl tegelijkertijd rekening wordt gehouden met de financiële opgaven van de gemeente.

Daarnaast wordt in 2027 een evaluatie afgerond naar het doelbereik, de maatschappelijke effecten en de toekomstige positionering van het Ontwikkelfonds. De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor een toekomstige bestuurlijke afweging over de wijze waarop het Ontwikkelfonds na de evaluatieperiode wordt voortgezet.

Argumenten

1.1 Het Ontwikkelfonds voorziet in een behoefte binnen de samenleving

Sinds de start van het fonds zijn meerdere initiatieven ondersteund vanuit verschillende kernen en maatschappelijke sectoren. De belangstelling voor het fonds laat zien dat inwoners en organisaties behoefte hebben aan ondersteuning van lokale initiatieven.

Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Stichting Ecclesia IJhorst voor een publicatie over lokale geschiedenis;
- Stichting Activiteiten Staphorst voor het evenement Fiets 'm d'r in;
- Stichting Prachtlint voor de aanleg van een route door de verschillende kernen;
- Diverse initiatieven op het gebied van cultuur, natuur, ontmoeting en leefbaarheid.

1.2 Door voortzetting van het fonds blijft ruimte bestaan voor inwonersinitiatieven

De betrokkenheid van inwoners bij hun leefomgeving is van groot belang. Inwoners weten vaak zelf het beste wat nodig is binnen hun buurt, dorp of vereniging. Het Ontwikkelfonds biedt ruimte om deze initiatieven mogelijk te maken.

1.3 De huidige financiële situatie vraagt om een heroverweging van de omvang van het fonds

In het coalitieakkoord zijn taakstellingen opgenomen op subsidies en personeelslasten. Tegen deze achtergrond is het wenselijk kritisch te kijken naar alle gemeentelijke uitgaven, ook wanneer deze incidenteel zijn.

Met dit initiatief blijft ondersteuning van inwonersinitiatieven mogelijk, terwijl tegelijkertijd rekening wordt gehouden met de bredere financiële opgave van de gemeente.

1.4 Het Ontwikkelfonds kan bijdragen aan het aantrekken van externe middelen

Het Ontwikkelfonds kan worden ingezet als cofinanciering bij provinciale, regionale en landelijke subsidieregelingen. Hierdoor kan een gemeentelijke bijdrage aanvullende investeringen vanuit andere partijen mogelijk maken.

3.1 Een evaluatie zorgt voor een beter onderbouwde keuze over de toekomst van het fonds

Het fonds wordt actief benut en initiatiefnemers spreken duidelijk waardering uit voor de ondersteuning. De komende periode biedt bovendien een goede kans om het inzicht in de maatschappelijke effecten van de initiatieven te versterken.

De voorgestelde evaluatie biedt inzicht in onder andere:

- de bijdrage aan leefbaarheid en participatie;
- het bereik van doelgroepen;
- de spreiding van initiatieven binnen de gemeente;
- de maatschappelijke opbrengsten van het fonds;
- mogelijkheden voor verdere doorontwikkeling.

Hiermee ontstaat een betere basis voor toekomstige besluitvorming.

Kanttekeningen

3.1 Het subsidieplafond kan tijdens de evaluatieperiode worden bereikt

De mogelijkheid bestaat dat het subsidieplafond eerder wordt bereikt dan in voorgaande jaren. In dat geval kunnen nieuwe aanvragen tijdelijk niet meer worden gehonoreerd.

Om tussentijdse discussies over aanvullende middelen te voorkomen, wordt voorgesteld eerst de evaluatie af te ronden in 2027 voordat opnieuw een bestuurlijke afweging plaatsvindt over het vervolg

van het Ontwikkelfonds.

3.2 De evaluatie vraagt aanvullende ambtelijke inzet

Voor een goede evaluatie moeten gegevens worden verzameld over resultaten, doelbereik en maatschappelijke effecten. Deze inzet is noodzakelijk om toekomstige besluitvorming beter te kunnen onderbouwen.

Keuze en effect

Met dit voorstel blijft het mogelijk om inwonersinitiatieven te ondersteunen die bijdragen aan de leefbaarheid, sociale samenhang en participatie binnen de gemeente Staphorst. Tegelijkertijd wordt de omvang van het Ontwikkelfonds beter in lijn gebracht met de financiële opgaven van de gemeente.

In 2027 wordt een evaluatie uitgevoerd naar het gebruik, het doelbereik en de maatschappelijke effecten van het fonds. De gemeenteraad wordt over de uitkomsten geïnformeerd. Op basis hiervan kan de raad een afgewogen besluit nemen over het vervolg van het Ontwikkelfonds na afloop van de evaluatieperiode.

Beleid- en regelgeving

- Inwonersparticipatienota We doen het samen.
- Subsidieregeling Ontwikkelfonds Staphorst.

Financiën, Belastingen, risico's en beheersmaatregelen

Financiën, risico's en beheersmaatregelen

Voorgesteld wordt een incidenteel budget van € 100.000 beschikbaar te stellen vanuit de reserve zonder bestemming.

Door de toekenning van het incidentele budget komen de vrij besteedbare reserves niet onder de door de raad vastgestelde € 6,2 miljoen zoals u in onderstaande tabel kunt zien.

Verwachte stand van de algemene reserves bedragen x € 1.000	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Beginstand per 01-01-2026				
1. Algemene reserve	3.500	3.500	3.500	3.500
2. Reserve zonder bestemming	7.206	3.250	1.854	1.649
3. Reserve voor grondexploitatie	6.534	6.496	6.458	6.421
	17.240	13.246	11.812	11.569
Mutaties gedurende het jaar				
1. Algemene reserve	0	0	0	0
2. Reserve zonder bestemming	-3.757	-1.396	-205	96
3. Reserve voor grondexploitatie	-38	-38	-38	-38
Wijzigingen na vaststelling begroting 2026				
Raadsvoorstellen onderweg				
Budget projecten Visie op dienstverlening en participatie (Z61923)	-100			
Herijking en voortzetting Ontwikkelfonds Staphorst 2026-2027 (Z54028)	-100			
Eindstand per 31-12-2026				
1. Algemene reserve	3.500	3.500	3.500	3.500
2. Reserve zonder bestemming	3.250	1.854	1.649	1.745
3. Reserve voor grondexploitatie	6.496	6.458	6.421	6.383
Verwachte stand van de algemene reserves	13.246	11.812	11.569	11.627

De raad wordt voorgesteld om het incidentele budget beschikbaar te stellen vanuit de algemene reserve en te verwerken middels de 13^e begrotingswijziging 2026.

Conform de subsidieregeling blijft een cofinanciering van minimaal 50% van de totale projectkosten vereist. Dit betekent dat het Ontwikkelfonds maximaal de helft van de projectkosten financiert en initiatiefnemers zelf zorgdragen voor aanvullende financiering, bijvoorbeeld vanuit eigen middelen, sponsoring, fondsen of bijdragen van andere organisaties.

Het beschikbare budget geldt als subsidieplafond totdat de evaluatie is afgerond en de gemeenteraad een besluit heeft genomen over de toekomst van het Ontwikkelfonds.

Uitvoering

Na besluitvorming door de gemeenteraad wordt de subsidieregeling Ontwikkelfonds Staphorst aangepast conform de in dit voorstel opgenomen uitgangspunten. De gewijzigde subsidieregeling wordt vervolgens ter vaststelling aan het college voorgelegd.

Na besluitvorming wordt via de gebruikelijke communicatiekanalen bekendgemaakt dat het Ontwikkelfonds wordt voortgezet in aangepaste vorm.

Daarnaast wordt in 2027 een evaluatie afgerond naar het doelbereik, de maatschappelijke effecten en de toekomstige positie van het fonds.

Communicatie

Na besluitvorming door de gemeenteraad worden inwoners, verenigingen en maatschappelijke organisaties via de gebruikelijke communicatiekanalen van de gemeente geïnformeerd over de voortzetting van het Ontwikkelfonds, de beschikbare middelen, het subsidieplafond en de voorwaarden die gelden voor subsidieaanvragen.

Daarnaast wordt actief gecommuniceerd dat het Ontwikkelfonds in 2027 wordt geëvalueerd en dat de uitkomsten van deze evaluatie worden betrokken bij de besluitvorming over de toekomst van het fonds. Op deze manier worden initiatiefnemers vooraf duidelijk geïnformeerd over de beschikbare mogelijkheden en de tijdelijke aard van het beschikbare budget.

De gemeenteraad wordt via de evaluatie geïnformeerd over de resultaten, maatschappelijke effecten en het doelbereik van het Ontwikkelfonds.

Participatie

Initiatiefnemers die gebruik hebben gemaakt van het Ontwikkelfonds geven over het algemeen aan het fonds als toegankelijk en waardevol te ervaren. Het aanvraagproces, de ondersteuning vanuit de gemeente en de snelheid van afhandeling worden positief beoordeeld. De evaluatie in 2027 zal zich nadrukkelijk richten op de maatschappelijke effecten en de bijdrage van het fonds aan de doelstellingen uit de inwonersparticipatienota.

Digitaal bijgevoegd / ter inzage liggende stukken

1. Raadsvoorstel Herijking en voortzetting Ontwikkelfonds Staphorst 2026-2027
2. Subsidieregeling Ontwikkelfonds Staphorst (huidige regeling)
3. Was-wordt tabel aanpassing artikel 9 en bedragen

Burgemeester en wethouders van Staphorst,

J. ten Kate , burgemeester.

M.T. van de Wetering , secretaris.

De raad van de gemeente Staphorst;

Zaaknr. Z/STH25/054028

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 25-08-26

Gelet op:

De inwonersparticipatienota 'We doen het samen', de subsidieregeling Ontwikkelfonds Staphorst en het collegebesluit van 25 augustus 2026

B E S L U I T:

1. Na vaststelling een incidenteel budget van € 100.000 beschikbaar stellen voor het ondersteunen van inwonersinitiatieven die voortkomen uit de Staphorster samenleving en te verwerken in de 13^e begrotingswijziging 2026.
2. De aanvulling van het ontwikkelfonds ten laste te brengen van de reserve zonder bestemming.
3. Het beschikbare budget te hanteren als subsidieplafond totdat de evaluatie van het Ontwikkelfonds is afgerond en de gemeenteraad een besluit heeft genomen over de toekomst van het fonds.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van
de gemeente Staphorst van 22-09-26

J. ten Kate

, voorzitter

S.M.H. Voortman

, griffier